

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1174/2011

2011 m. lapkričio 16 d.

dėl vykdomo užtikrinimo priemonių, skirtų perviršiniams makroekonominiams disbalansams naikinti euro zonoje

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 136 straipsnį kartu su 121 straipsnio 6 dalimi,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

perdavus įstatymo galią turinčio teisės akto projektą nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos Centrinio Banko nuomonę ⁽¹⁾,atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽²⁾,laikydami įprastos teisėkūros procedūros ⁽³⁾,

kadangi:

- (1) pagerinta ekonomikos valdysenos sistema turėtų būti paremta keliomis tarpusavyje susijusiomis ir derančiomis tvaraus augimo ir darbo vietų kūrimo politikos kryptimis, visų pirma Sąjungos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategija, ypatingą dėmesį skiriant vidaus rinkos vystymui ir stiprinimui, tarptautinės prekybos ir konkurencingumo skatinimui, Europos semestru, skirtu didesniai ekonominės ir biudžeto politikos derinimui, veiksminga perviršinio valdžios sektoriaus deficito prevencijos ir koregavimo sistema (Stabilumo ir augimo paktas (toliau – SGP)), tvirta makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo sistema, būtinaisiais nacionalinių biudžeto sistemų reikalavimais bei didesniu finansų rinkų reguliavimu ir priežiūra, įskaitant Europos sisteminės rizikos valdybos vykdomą makrolygio rizikos ribojimo priežiūrą;
- (2) patikimi statistiniai duomenys sudaro makroekonominių disbalansų priežiūros pagrindą. Siekiant užtikrinti statistinių duomenų patikimumą ir nešališkumą, valstybės narės turėtų užtikrinti nacionalinių statistikos institucijų profesinį nepriklausomumą pagal Europos statistikos praktikos kodeksą, išdėstytą 2009 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente

(EB) Nr. 223/2009 dėl Europos statistikos ⁽⁴⁾. Be to, prieiga prie patikimų fiskalinių duomenų taip pat svarbi vykdant makroekonominių disbalansų priežiūrą. Ši reikalavimą reikėtų užtikrinti pagal 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1173/2011 dėl veiksmingo biudžeto priežiūros vykdomo užtikrinimo euro zonoje ⁽⁵⁾, ypač jo 8 straipsnyje, nustatytas atitinkamas taisykles;

- (3) Sąjungos mastu koordinuojant valstybių narių ekonominės politikos vystymą, derėtų atsižvelgti į bendras ekonominės politikos ir užimtumo gaires, kaip numatyta Sutartyje dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV), ir turėtų būti užtikrinta atitiktis pagrindiniams kainų stabilumo, viešųjų finansų būklės ir pinigų politikos sąlygų patikimumo bei tvarumo ir mokėjimų balanso tvarumo principams;
- (4) per pirmąją Ekonominės ir pinigų sąjungos dešimtmetį įgyta patirtis ir padarytos klaidos rodo, kad reikia gerinti Sąjungos ekonomikos valdyseną, kuri turėtų būti grindžiama didesne nacionaline atsakomybe už bendrai sutartas taisykles ir politiką bei tvirtesne Sąjungos lygmens nacionalinės ekonominės politikos priežiūros sistema;
- (5) dinamiškos vidaus rinkos sukūrimas ir jos išsaugojimas turėtų būti laikomi tinkamo ir sklandaus Ekonominės ir pinigų sąjungos veikimo sudėtinė dalimi;
- (6) visų pirma, siekiant išvengti perviršinių makroekonominių disbalansų susidarymo ir padėti valstybėms narėms, kuriose jie susidaro, parengti taisomuosius planus iki nuokrypių išgalėjimo ir anksčiau nei ekonominiai ir finansiniai procesai ilgam laikui pakryps ypač nepalankia linkme, valstybių narių ekonominės politikos priežiūrą reikėtų išplėsti, kad ji apimtų ne tik biudžeto priežiūrą, bet ir išsamesnę oficialią sistemą. Tokį ekonominės politikos priežiūros išplėtimą turėtų lygiagrečiai papildyti biudžeto priežiūros griežtinimas;
- (7) siekiant padėti naikinti perviršinius makroekonominius disbalansus, teisės aktais būtina nustatyti išsamią procedūrą;

⁽¹⁾ OL C 150, 2011 5 20, p. 1.

⁽²⁾ OL C 218, 2011 7 23, p. 53.

⁽³⁾ 2011 m. rugsėjo 28 d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir 2011 m. lapkričio 8 d. Tarybos sprendimas.

⁽⁴⁾ OL L 87, 2009 3 31, p. 164.

⁽⁵⁾ Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 1.

- (8) SESV 121 straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodytą daugiašalės priežiūros procedūrą tikslinga papildyti specifinėmis makroekonominių disbalansų Sąjungoje nustatymo, taip pat perviršinių makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo taisyklėmis. Labai svarbu, kad procedūra būtų metinio daugiašalės priežiūros ciklo dalimi;
- (9) ekonomikos valdysena turėtų būti stiprinama labiau ir laiku įtraukiant Europos Parlamentą ir nacionalinius parlamentus. Nors ir pripažindamas, kad pagal dialogo sistemą atitinkamos Sąjungos institucijos ir jų atstovai yra Europos Parlamento partneriai, kompetentingas Europos Parlamento komitetas gali valstybei narei, kuriai skirtas Tarybos sprendimas dėl palūkaninio indėlio arba metinės baudos nustatymo pagal šį reglamentą, suteikti galimybę dalyvauti keičiantis nuomonėmis. Valstybės narės dalyvavimas tokia keitimėsi nuomonėmis yra neprivalomas;
- (10) Komisijai turėtų tekti svarbesnis vaidmuo taikant sustiprintos priežiūros procedūrą, susijusią su kiekvienai valstybei narei būdingais vertinimu, stebėseną, vizitais vietoje, rekomendacijomis ir išpėjimais;
- (11) 2011 m. lapkričio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1176/2011 dėl makroekonominių disbalansų prevencijos ir naikinimo ⁽¹⁾ vykdymo užtikrinimą reikėtų paremti nustačius palūkaninius indėlius, skiriamus už tai, kad nesilaikoma rekomendacijos imtis taisomųjų veiksmų. Tokie indėliai turėtų būti pakeičiami metine bauda, jei tos pačios disbalansų procedūros metu ir toliau nesilaikoma rekomendacijos mažinti perviršinius makroekonominius disbalansus. Tos vykdymo užtikrinimo priemonės turėtų būti taikomos valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro;
- (12) jei nesilaikoma Tarybos rekomendacijų, turėtų būti nustatomas palūkaninis indėlis arba bauda, kol Taryba nuspręs, kad valstybė narė ėmėsi taisomųjų veiksmų, vykdydama jos rekomendacijas;
- (13) be to, valstybei narei pakartotinai neparengus taisomųjų veiksmų plano pagal Tarybos rekomendaciją, paprastai taip pat turėtų būti taikoma metinė bauda, kol Taryba nuspręs, kad valstybė narė pateikė taisomųjų veiksmų planą, kuriuo pakankamai atsižvelgiama į jos rekomendacijas;
- (14) siekiant užtikrinti vienodą požiūrį į valstybes nares, palūkaninis indėlis ir bauda turėtų būti vienodi visoms valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, ir lygūs 0,1 % atitinkamos valstybės narės praėjusių metų bendrojo vidaus produkto (BVP);
- (15) Komisijai reikėtų taip pat suteikti galimybę siūlyti sumažinti sankcijos dydį arba ją panaikinti, atsižvelgiant į išimtines ekonomines aplinkybes;
- (16) sankcijų skyrimo valstybėms narėms, nesiimančioms veiksmingų priemonių perviršiniams makroekonominiams disbalansams naikinti, procedūra turėtų būti tokia, kad sankcijų skyrimas toms valstybėms narėms būtų taisyklė, o ne išimtis;
- (17) šiame reglamente nurodytos baudos turėtų sudaryti kitas įplaukas, kaip apibrėžta SESV 311 straipsnyje, ir turėtų būti skiriamos valstybių narių, kurių valiuta yra euro, sukurtiems stabilumo mechanizmomis, skirtiems finansinei paramai teikti, siekiant užtikrinti euro zonos kaip visumos stabilumą;
- (18) Tarybai turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti atskirus sprendimus dėl šiame reglamente numatytų sankcijų taikymo. Taryboje koordinuojant valstybių narių ekonominę politiką, kaip numatyta SESV 121 straipsnio 1 dalyje, tie atskiri sprendimai yra būtini tolesni veiksmai, pagal SESV 121 straipsnį ir Reglamentą (ES) Nr. 1176/2011 Tarybai priėmus priemones;
- (19) kadangi šiame reglamente pateiktos bendrosios veiksmingo Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 vykdymo užtikrinimo taisyklės, jis turėtų būti priimtas laikantis įprastos teisėkūros procedūros, nurodytos SESV 121 straipsnio 6 dalyje;
- (20) kadangi šio reglamento tikslas, t. y. veiksmingai naikinti perviršinius makroekonominius disbalansus euro zonoje, valstybės narės negali deramai pasiekti dėl savo glaudžių prekybos ir finansinių tarpusavio ryšių ir dėl nacionalinės ekonominės politikos netiesioginio poveikio Sąjungai ir euro zonai kaip visumai, ir kadangi to tikslo būtų geriau siekti Sąjungos lygmeniu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidarumo principo, Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šiuo reglamentu neviršijama to, kas būtina nurodytam tikslui pasiekti,

(¹) Žr. šio Oficialiojo leidinio p. 25.

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Dalykas ir taikymo sritis

1. Šiame reglamente nustatoma sankcijų sistema siekiant veiksmingai naikinti perviršinius makroekonominius disbalansus euro zonoje.

2. Šis reglamentas taikomas valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro.

2 straipsnis

Terminų apibrėžtys

Šiame reglamente taikomos Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 2 straipsnyje pateiktos terminų apibrėžtys.

Be to, taikoma ši termino apibrėžtis:

išimtinės ekonominės aplinkybės- aplinkybės, kai pamatinę vertę viršijantis valdžios sektoriaus biudžeto deficitas yra laikomas išimtinium, kaip apibrėžta SESV 126 straipsnio 2 dalies a punkto antroje įtraukoje ir kaip išaiškinta 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo ⁽¹⁾.

3 straipsnis

Sankcijos

1. Remiantis Komisijos rekomendacija, Tarybos sprendimu nustatomas palūkaninis indėlis, jei pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 10 straipsnio 4 dalį buvo priimtas Tarybos sprendimas, kuriame nurodoma, kad nesilaikoma reikalavimų, kai Taryba padaro išvadą, kad atitinkama valstybė narė nesiėmė Tarybos rekomenduotų taisomųjų veiksmų.

2. Remiantis Komisijos rekomendacija, Tarybos sprendimu nustatoma metinė bauda, jei:

- a) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 8 straipsnio 3 dalį Taryba toje pačioje disbalanso procedūroje priima dvi rekomendacijas iš eilės ir Taryba nusprendžia, kad valstybė narė pateikė nepakankamą taisomųjų veiksmų planą; arba
- b) pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 10 straipsnio 4 dalį toje pačioje disbalanso procedūroje Taryba priima du sprendimus iš eilės, kuriuose nurodoma, kad nesilaikoma reikalavimų. Šiuo atveju metinė bauda skiriama pakeičiant palūkaninį indėlį metine bauda.

3. Laikoma, kad Taryba priėmė 1 ir 2 dalyse nurodytus sprendimus, jei ji per dešimt dienų nuo Komisijos rekomendacijos priėmimo kvalifikuota balsų dauguma nenusprendžia jos atmeti. Taryba kvalifikuota balsų dauguma gali nuspręsti rekomendaciją iš dalies pakeisti.

4. Komisijos rekomendacija dėl Tarybos sprendimo pateikiama per 20 dienų po to, kai įvykdomos 1 ir 2 dalyse nurodytos sąlygos.

5. Komisijos rekomenduojamas palūkaninis indėlis arba metinė bauda lygūs 0,1 % atitinkamos valstybės narės praėjusių metų BVP.

6. Nukrypdamą nuo 5 dalies, Komisija gali, atsižvelgdama į išimtinės ekonominės aplinkybes arba pagrįstą atitinkamos valstybės narės prašymą, Komisijai pateiktą per 10 dienų po to, kai įvykdomos 1 ir 2 dalyse nurodytos sąlygos, siūlyti sumažinti palūkaninio indėlio arba metinės baudos dydį arba juos panaikinti.

7. Jei valstybė narė įnešė palūkaninį indėlį arba sumokėjo metinę baudą už konkrečius kalendorinius metus, o po to pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 10 straipsnio 1 dalį Taryba nusprendžia, kad valstybė narė tais metais ėmėsi rekomenduotų taisomųjų veiksmų, už tuos metus sumokėtas indėlis kartu su susidariusiomis palūkanomis arba už tuos metus sumokėta bauda valstybei narei grąžinama *pro rata temporis*.

4 straipsnis

Iplaukų iš baudų paskirstymas

Šio reglamento 3 straipsnyje nurodytos baudos sudaro kitas įplaukas, kaip nurodyta SESV 311 straipsnyje, ir skiriamos Europos finansinio stabilumo fondui. Kai valstybės narės, kurių valiuta yra euro, sukuria kitą stabilumo mechanizmą finansinei paramai teikti, siekiant užtikrinti euro zonos kaip visumos stabilumą, tos baudos skiriamos tam mechanizmui.

5 straipsnis

Balsavimas Taryboje

1. Dėl 3 straipsnyje nurodytų priemonių balsuoja tik tie Tarybos nariai, kurie atstovauja valstybėms narėms, kurių valiuta yra euro, o Taryba sprendimą priima neatsižvelgdama į Tarybos nario, atstovaujančio atitinkamai valstybei narei, balsavimą.

2. 1 dalyje nurodytų Tarybos narių kvalifikuota balsų dauguma apibrėžiama pagal SESV 238 straipsnio 3 dalies b punktą.

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

6 straipsnis

Dialogas ekonomikos klausimais

Siekiant sustiprinti Sąjungos institucijų, ypač Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos, dialogą ir užtikrinti daugiau skaidrumo ir atskaitomybės, kompetentingas Europos Parlamento komitetas gali kviesti Tarybos pirmininką, Komisiją ir, prireikus, Europos Vadovų Tarybos pirmininką arba euro grupės pirmininką atvykti į komitetą aptarti pagal 3 straipsnį priimtų sprendimų.

Kompetentingas Europos Parlamento komitetas gali pasiūlyti valstybei narei, kuriai taikomi tokie sprendimai, galimybę dalyvauti keičiantis nuomonėmis.

7 straipsnis

Peržiūra

1. Ne vėliau kaip 2014 m. gruodžio 14 d., o po to kas penkerius metus Komisija skelbia šio reglamento taikymo ataskaitą.

Toje ataskaitoje, *inter alia*, vertinama:

- a) šio reglamento veiksmingumas;
 - b) pažanga, padaryta siekiant užtikrinti glaudesnę valstybių narių ekonominės politikos koordinavimą ir tvarią ekonominės veiklos rezultatų konvergenciją laikantis SESV.
2. Prireikus, kartu su ta ataskaita pateikiamas pasiūlymas iš dalies keisti šį reglamentą.
3. Komisija siunčia ataskaitą ir visus prie jos pridedamus pasiūlymus Europos Parlamentui ir Tarybai.

8 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas pagal Sutartis privalomas visas ir tiesiogiai taikomas valstybėse narėse.

Priimta Strasbūre 2011 m. lapkričio 16 d.

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas
J. BUZEK

Tarybos vardu
Pirmininkas
W. SZCZUKA